

fogja igénybe venni, annak bizottsága — melynek elnökeül Dr. Emericzy Géza választott meg — különben is önállósította,

tott, a mennyiben csak költségvetésének és zárszámadásának betérjesztésére köteleztetik, ezen belül azonban függetlenül működik.

TÁRSULATI ÜGYEK.

Fegyzőkönyvi kivonatok a társulat üléseiről.

XIV. VÁLASZTMÁNYI ÜLÉS.

1884. okt. 15-ikén.

Elnök: SZILY KÁLMÁN.

Titkár előterjeszti a következő leiratókat: A V. és Közokt. Miniszterium 18,344. sz. a. utalványzza a 4000 frt. országos segélyt;

a V. és Közokt. Miniszterium 21,142. sz. a. tudatja, hogy Schenzl G. és Gruber L. munkáit a hazai tanintézeteknek ajánlotta;

a Belügy-Miniszterium 35,260. sz. a. jelenti, hogy P. Topinard úrnak a Társulat külföldi levelező tagjává való megválasztását jóváhagyólag tudomásul vette;

a Földmívelési Miniszterium 44,333. sz. a. megküldve Emich G., Káros rovarok című munkáját, egyszersmind köszönetét fejezi ki a Társulatnak e munka tervezése alkalmával kifejtett tevékenységéért. — Tudomásul vétetnek.

Titkár jelenti, hogy a pénztár megvizsgálására kiküldött bizottság a pénztárat megvizsgálta és a könyveket, készpénzt és értékpapirokat rendben találta. — Tudomásul vétetik és a pénztárvizsgálóknak szíves fáradozásukért köszönetet szavaztatik.

Titkár jelenti, hogy a választmány májusi ülésének értelmében Gruber L. és Plosz L. urak megbízó levelei a szokott módon kiállítottak. — Tudomásul van.

Titkár jelentést tesz a Társulat kiadványairól:

a) az országos segélyből: Plosz P. és Csanády G. Borászati kézikönyve, valamint Békessy L. Tejkezelés és sajtókészítés című műve sajtó alatt van. — Tudomásul van.

Hegyfoky Kabos Magyarország májusi időjárásáról szóló művét a bírálók kiadásra ajánlják. — Örvendetes tudomásul szolgál.

Hensch Árpád Az egyszerű talajművelésről szóló munkáját egészen, és Ulbricht R. A bor- és mustelemzés módszereiről szóló munkájának egy részét beküldte.

b) A könyvkiadó vállalat IV-ik ciklusának utolsó kötete, Darwin munkájának második része elhagyta a sajtót s e hó végén megkezdődik a szétküldése. — Az V-ik ciklusból Guillemin munkája sajtó alatt van s a többi is készül. A Lóczy L. munkájához való térkép elkészítését a bécsi Militargeographisches Institut vállalta el 1337

frt.-ért. Herman Ottó munkájának lehető teljessé tétele és halászati eszközöknek a kiállításra való gyűjtése céljából utolag beutazta a nevezetesebb halászvidékeket, mely utazás és gyűjtés költségeit Semsey Andor úr, Társulatunk nemes jótevője fedezte. — A választmány a titkár jelentését tudomásul véve, Semsey Andor úrnak újból tanúsított bőkezűségéért és nemes jóindulatáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

c) A Népsz. term. tud. Előadások gyűjteményéből megjelent a 2. és 3. füzet Dr. Ring Armin és Dr. Hoitsy Pál előadásával. Sajtó alatt van Dr. Staub Mór előadása A kövesült növényekről. — Tudomásul szolgál.

Titkár jelenti, hogy az »Academia nacional de ciencias de la republica Argentina« és a »Königlich sächsisches meteorologisches Institut« kiadványcserére szólítja fel Társulatunkat. — Örömmel fogadtatnak és a könyvtárnok megbízatik, hogy a csere elfogadásáról az illető intézeteket tudósítsa.

Másodtitkár előterjeszti a könyvtárba a múlt választmányi ülés óta érkezett ajándékönyveket: Tátravidék I. évfolyama, Dr. Bene Rezső ajándéka; — Horváth Géza, Jelentés az 1883-ik évben Magyarország területén megfigyelt kártékony rovarokról; a Földm. miniszterium ajándéka; — Avéd Jákó, A gyulaféhérvári meteorológiai állomás megfigyelései; szerző ajándéka; — Filarszky Nándor, Adatok a Cleoneae rendszertani állása, szövettani szerkezete és fejlődéséhez; szerző ajándéka; — Dr. Daday Jenő, Ueber eine Polythalamie der Kochsalztümpel bei Déva in Siebenbürgen; szerző ajándéka; — Dr. Dubay Miklós, Újabb jelentés a metallotherapia jelen állásáról; szerző ajándéka; — Gotthard Jenő, Astrophysikai megfigyelések a herényi observatóriumban 1882. és 1883-ik évben; szerző ajándéka; — Taylor, Orvosi jogtudomány, 3 kötet; Billroth, Sebészi kór- és gyógytan; Forster, Kórboncztan; Fresenius, Minőleges elemzés; Meyer, A villamosság az orvosi gyakorlatban; Sims, A méhbántalmak sebészete; Vegyes értekezések; Dr. Schulek V. ajándékai; — Dr. Margó Tivadar, Emlékbeszéd Charles Robert Darwin felett; szerző ajándéka; —

J. Boos, Schönbrunn's Flora (1816); Voltaire, La metaphysique de Newton; — Stadler Károly, Az életmentésről; Stadler Károly — ajándékai; Borászati törzskönyv; az orsz. borászati kormánybiztos ajándéka; — Emich Gusztáv, A mező- és kertgazdaságra káros rovarok, I-ső füzet; a Földm. Miniszterium ajándéka; — Léderer Ábrahám, Az ápolás módszere; szerző ajándéka; — Védjük az állatokat; Az állatok védelme; a budapesti állatvédő egyesület ajándéka; — H. M. Baillon, Dictionaire de Botanique I-ső kötet; Dr. Fialowszky Lajos ajándéka. — Köszönettel vétetnek.

Titkár elszomorodással jelenti, hogy a múlt választmányi ülés óta 14 tagtársunk elhunytáról értesült. Elhunytak: Bolemann Ede, gyógyszerész Léván, ki 24 év óta volt tagja a Társulatnak; — Borsos Ferencz, gyógyszerész Debreczenben; — Diterle Nándor, tanár Kecskeméten; — Fűgh Ottó,

ispán, Valjemárén; — Dr. Kain Albert, orvos Debreczenben; — Kovalik János, körjegyző N.-Szlatinán; — Kroob Pál, tanfelügyelő Z.-Egerszegen; — Küttel Kálmán, hivatalnok Budapesten; — Lind Sámuel, gazdatiszt V.-Naményban; — Szoltsányi Ferencz, tanár Budapesten; — Dr. Tömösváry Ödön, tanár Kassán; — Végh Gyula, gyógyszerész Fegyverneken; — Vincze József, Szőlős-Győrökön; — Veisz Vilmos, kanonok Kassán. — Szomorú tudomásul szolgál.

Kilépésöket bejelentették 12-en. — Tudomásul van.

Kitörésre ajánlatnak, mint régi adóssok 70-en. — Kitéröltetnek.

Az új tagokul ajánlottak nevei felolvastattak és mindannyian, számra 121-en megválasztattak; velők a tagok létszáma, a veszteségeket levonva, 5787-re emelkedett, kik között 138 alapító- és 98 hölgy-tag van.

XII. SZAKÜLÉS.

1884. okt. 15-ikén.

Elnök: SZILY KÁLMÁN.

27. M o c s á r y S á n d o r előadást tartott »A fürkész-darazsok életéről«. Általánoson jellemezve e rovarcsoportot, különösen azon tulajdonságukat vázolja, hogy petéiket, tojócsovüök segítségével, más rovarok testébe rakják s hogy lárváik azok rovására a testökből táplálkoznak s így azokat megsemmisítik. Petéiket leginkább a lepkék hernyóiba rakják; de nincsenek tőlük megkímélve a fák belsejében vagy a vizekben lakó lárvák sem; hosszú és erős tojócsovüökkel kifürkészik a fában élő lárvát és belerakják petéjüket, sőt a víz alá is alábuknak, hogy a lárvájoknak megfelelő gazdát kikutassák. Vannak közöttük aprók, alig 1 mm. nagyságúak, melyek a lepkék petéibe vagy más apró rovarokba, pl. levéltetvekbe rakják tojásaikat; de vannak 30—40 mm. nagyok is. A pete elhelyezésének módjával szoros viszonyban áll a tojócso hossza; rövid azoké, melyek szabadon élő lárvákba tojnak, ellenben hosszú azoké, melyek fában, vagy más rejtékelyben élő lárvákat választanak gazdául. — Végre kiemelve e darazsok hasznos voltát, kifejezi, hogy általában kíméletet érdemelnek. Előadását tanulságosan összeállított gyűjteménnyel ilusztrálta, bemutatván a gazdaállatot, lár-

váját és a belőle fejlődött fürkész-darazsat. (Bővebben közöljük).

28. G a u s s V i k t o r előadást tartott »A tenger éjjeli fényléséről«. Elősorolva a régi idők eme tüneményre vonatkozó véleményeit, nevezetesen Aristoteles és Plinius nézeteit, valamint az újabb tudósok kutatásait; leírja magát a tüneményt, megkülönböztetve a tenger állondó, változó és partszéli fénylését. Mind a harmat részletesen jellemzi és végül a világítás okául az oxidációt emeli ki. (Bővebben közöljük.)

29. S t e i n e r S a m u előterjesztette vizsgálatait »A piaci tejről Budapesten«. Előadó több mint százféle tejet vizsgált meg, fajsúlyát és zsirtartalmát véve jósága mértékeül, minthogy leginkább vízzel és lefölezéssel szokták hamisítani. Megvizsgált próbákat a központi tejszarnokból, a Légrády-féle, a Dreher-féle tejből, a különféle kereskedésekből és a piaci tejből is. A központi tejszarnok, a Légrády- és Dreher-féle tejetek általában hamisítatlanoknak találta, a kereskedésekből valamint a piacról valók igen gyakran vízzel voltak keverve, illetőleg le voltak fölözve. (Bővebben közöljük.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

KÉRDÉSEK.

(64.) A »kereszt«-csillagzat, melynek tündöklése a tolvajlás sikerét biztosítja, milyen nevet visel a csillagászok nyelvén? hol van? hány csillagból áll? DR. F. L.

(65.) Növényteni kertet akarok létesíteni s evégből azon kéréssel járok t. tagtársaimhoz, sziveskedjenek e Közlöny hasábjain velem tudatni, vajjon van-e segéd-

könyv, melynek a növénytani kert létesítésénél hasznát lehetne venni. Sz. FR.

(66.) Bernstein A. »Természet könyve« a naprendszert kicsinyben leírván, hogy a kibebíttett képben a Nap és a bolygók nagysága, valamint az őket elválasztó térközök is a valódi naprendszerhez bizonyos arányban hasonlítsanak, igen érzékeltető alak és térnagyságokat vesz fel kis naprendszerében; és így folytatja magyarázatát: »Ezen így készített kibebíttett naprendszer meg fogja közelíteni mintánkat, ha a Napot egy fél lábnyi átmérővel bíró gölyönak vesszük, és a bolygókat vele egy egyenes vonalba helyezük, a mi persze millió és millió esztendőben alig történik meg egyszer.«

Ez az utóbbi mondat záradéka keltette bennem azt a gondolatot, hogy, ha a Nap és ennek egyik oldalán a bolygók mind egy egyenes vonal irányában képzeltek; vagy pedig úgy, a mint jelenleg állnak egymáshoz — természetes keringési sebességük szerint futva: vajjon mennyi idő kívánatik ahhoz, hogy ismét abba a helyzetbe jussanak. Ez, természetesen, mind a két feltételre nézve, szükségkép csak egyenlő időmennyiség lehet.

E kérdést megoldanunk, illetőleg ez időmennyiséget meghatározni, nézetem szerint, úgy lehet, hogy ha az említett bolygók keringési idejét oly időegységekre változtatjuk, a melyek mindegyik bolygó keringési idejében — bár mennyiszor — de határozottan, azaz maradék nélkül foglalassanak. Felvehetjük erre nézve a Hollosy Justinián »Népszerű csillagászatá«-ban használt időegységet, melyszerint egy-egy napot 100,000 részre oszt. Például a Merkur keringési idejét 87 és 0,96928 napra osztja, Venusét 224 és 0,70078 napra stb. Így sorban, a többi bolygók keringés-idejének egész napjait mind sokszorozzuk százezerrel, és az így kapott mennyiséghez a maradék-napok mennyiségeit hozzáadva, megkapjuk az egyes bolygók

keringés-idejének egységeit. Tehát a Merkur keringés-ideje 87,96928, a Venusé 224,70078 napot tesz és így tovább. Midőn ez, minden egyes bolygóra nézve már meg van, akkor Merkur keringés-idejének egységeit szorozzuk Venuszéval, e két tényező által létrejött mennyiséget a Föld keringés-idejének egységeivel, ez utóbbi szorzatot ismét Marsz keringés-idejének egységeivel, azaz végig egész Neptunig.

Ez azután tekintélyes mennyiség lesz; de, ha ezt megtettük, akkor meg a legmagasb szorzatot osztjuk Merkur keringés-idejének egységeivel, az így talált hányados kimutatja, hogy Merkur hány keringést végzett addig az ideig, melyet ama legmagasb szorzat fejez ki. Ha tovább ama legmagasb szorzatot Venusz keringés-idejének egységeivel osztjuk, a kapott hányados adja Venusznak azon idő alatti keringés-számát, és így tovább.

Hogy ezen gondolatmenet helyességét meggyőzőleg bemutassam, azaz megbizonyítsam: tegyük fel, hogy Merkur 1, Venusz 2, a Föld 3 stb. év alatt végez egy keringést határozottan; akkor ezek keringés-idejét szorozzuk egymással így: $1 \times 2 = 2$, $2 \times 3 = 6$, $6 \times 4 = 24$, $24 \times 5 = 120$, $120 \times 6 = 720$, $720 \times 7 = 5040$, $5040 \times 8 = 40320$. És e legmagasb szorzatot osztjuk Merkur keringés-idejével, azaz $1 - e = 40320$, tehát Merkur 40320 év alatt 40320 keringést végez; továbbá, Venusz keringés-ideje 2 év, tehát $40320 : 2 = 20160$, így Venusz 20160 keringést végez 40320 év alatt stb.

Ily számolást határozott számokkal, logaritmuskor használata nélkül valóban megtenni, rám nézve igen nagy feladat volna; mert ama legmagasb szorzatot körülbelül 70 számjeggyel lehetne kifejezni; de másrészt meg a tudományra nézve ezen időmennyiségnek tudása nem is éppen lényegesen szükséges dolog, ha csak a naprendszerben észlelhető úgynevezett háborgások kérdéséhez nem szolgálna hasznos eszközzül.

BARÁT NÁNDOR, Ozorán.

FELELETEK.

(60.) Minthogy az idén, a méznyeres mellett az is volt célom, hogy méhtörzsemet 100%-al szaporítsam, magától érthető, hogy természetes és mesterséges rajok által nagyszámú (mintegy 1000 db.) léptartó keretet építtettem ki, a melyeknek mindegyike irányadó kezdettel volt ellátva; nevezetesen természetes sejt-darabkákkal és sejt-közfal-csikokkal; egy részét pedig egészen beragasztottam házilag készült sejt-közfalakkal. Méheim a legnagyobb szeretettel a természetes sejteken folytatták az építést; a sejt-közfalakat továbbépítésébe már nem fogtak olyan buzgalommal; leginkább elhanyagolták a sejt-közfalal teljesen beragasztott ke-

reteteket. Hogy a keret az építés irányául felragasztott öreg sejt-darabkáknak, vagy a sötétebb színű sejt-közfalkezdetek folytatolagos új építménye többé-kevésbé szintén barnás, vagy sárgásszínű, az szerény véleményem szerint a méhek csodás munkálkodásának természetes következtése. Ők ugyanis, mielőtt a sejtkezdet-darabkát tovább építenék, azt alaposan kitisztítják a bábhártáktól, a benne maradt holt méh és állcmaradványoktól, méhkenyértől stb., lerájják a roncsolt részeket, kicsiszolják annyira, hogy a sejt belseje ragyog a fényességtől; munkájukban *reájok tapad a barna sejt átható festőanyag* a mit azután az építmény folytatásánál ön

kénytelenül átvisznek az új építményre, kisebb-nagyobb kiterjedésben sárgás vagy barnásszínű kölcsönözvén annak, ahhoz képest, a mint a kezdetül felragasztott sejt fiatalabb vagy öregebb, illetőleg a mint az a használat folytán sárga, világosbarna, vagy egészen feketeszínű volt. A parasztkasok csúcsában a sejtek rendszeren mézraktárul szolgálván, több év mulva is csak igen keveset barnulnak meg; nem úgy, mint az alsóbb sejtek, a melyek a fiasítás nevelésére és a virágpör elhelyezésére szolgálnak f a sejtek barnulása nagy mértékben a fiasítás etetése alkalmával történik, a midőn a méhek ezen célból vizet, mézet és virágpört vegyítve vesznek magukhoz.

A méhek a nekik építéskezdetül benyújtott sejtközfalakat, legyenek azok bármily vékonyak, mégis mindig vastagoknak és durváknak találják, simítják és nyújtják tehát azt, a mennyire képesek; a sejtközfalkezdett tovább építettén, az építmény a kinyújtás következtében hasonló és mindinkább elmosodó színnel fog bírni mint a milyen színű az építmény alakját képező testesebb közfal volt. Mellesleg megjegyzendő még, hogy a keretbe kezdetül beillesztett sejtközfalcsik méhek által tovább építettén, a 4—6-ik folytatólagosan épített sejt feneke még mindig vastagabb mint a természetes szűzsejt szokott lenni. Innen van azután, hogy a sejtközfal-alapon készült sejtjesz méz rendszeren rágósabb szokott lenni, mint a valódi szűzsejtjesz méz, melyet a méhek sejtközfal alkalmazása nélkül tisztán a saját építményök után készítenek.

A folyó év tavaszán azt tapasztaltam, hogy a méhestől 15—20 lépésnyire, házam erese alatt lerakott fekete sejt darabok széleit a méheim körül lerágicsálták és a lerágott viaszdarabkákat, jobbról balról czombjaikra ragasztva behordták oly módon, mint azt a virágpörrel szokták tenni. Valószínűnek tartom, hogy az így behordott viaszt építésre használták fel.

PETROVITS ISTVÁN.

(61.) A lassú szívverés *magában véve* nem feltűnő és nem kóros tünet. Az élettani irodalomban több eset van feljegyezve, a melyben csak 38, sőt 35 szívösszehúzódás észleltetett egy perczen, különben egészséges egyéneknél. A szívösszehúzódások perczenkénti száma (a frekvencia) t. i. több körülménytől függ, mely azonban még mindig az élettani (nem kóros) tünetnyek határán belül esik. Így pl. sok függ a vérpálya hosszúságától, attól, hogy bizonyos a szívből kilökött vértömeg mennyi idő múlva érkezik vissza az illető szívkamarába. Tehát kisméretű embereknek a szíve egy perczen többször húzódnak össze, mint nagy, magas embereké, az előbbieknél vérpályája rövidebb lévén. A gyermekek szíve többször húzódik össze, mint a felnőtt-

teké, az újszülött gyermekeknek (kiknek hosszúsága 48—50 cm.) a szívverése rendszeren 150—160 egy perczen, az anyaméhben pedig 180—200; leánygyermekek rendszeren kisebbek lévén a fiúgyermekekénél, a leánygyermekek szívdobogása is rendszeren több, mint a fiúké (a méhben). Sok függ továbbá a beidegzéstől (innervatio). Tudjuk, hogy vannak a szívüködést lassító (n. vagus) és gyorsító (n. accelerans) idegek. Nem okvetlenül szükséges, hogy az egyik vagy a másik ideg *kórosan* izgatott legyen (daganatok, új képletek, heveny vagy idült gyubosodások következtében, a mi nem ritkaság) hanem az egyik vagy másik ideg túlnyomó működésének az oka az is lehet, hogy kezdetül fogva az egyik ideg erősebb, több rosttal, vagy eredeténél több idegsejttel bír, mint a másik. Nagy befolyással van a szívüködés gyakoriságára az életmód, az eledel minősége és mennyisége, az egyén foglalkozása, kedélyhangulata stb. A ki sokat jár, nehéz testi vagy szellemi munkát végez, annak a szívverése is gyorsabb lesz, mint mikor nyugszik. Mikor fekszünk, szívveréseink száma kevesebb, mint mikor állunk, még az állás, a test egyensúlyozása maga is bizonyos izmok (és idegek) folytonos működését veszi igénybe, a mit természetesen nem szoktunk észrevenni. Ha egy embert deszkához kötünk s a deszkával együtt vízszintesen lefektetjük, a szívüködése lassúbb lesz; de ha a deszkának egyik végét felemeljük és az embert így felállítani kezdjük, a szívüködése folytonosan gyorsulni fog, mert daczára annak, hogy az ember a deszkához van erősítve és az egyensúlyozás izommüködés által fölösleges, az izmok akaratlanul, mintegy szokásból mégis összehúzódnak. — Szesz italok, fűszeres ételek, erős húsleves stb. szintén gyorsítják a szívüködést és ezen tulajdonságuk az orvosi gyakorlatban alkalmaztatik is.

Másfelől vannak esetek, midőn a meglassított szívüködés komoly bántalomnak, az agyvelő és idegrendszer ú. n. anyagi kóros megváltozásainak a jele, még pedig sokszor első és egyedüli jele.

A »kérdés«-ben felsorolt adatok pontosan megfelelnek az élettan törvényeinek és ha egyéb, agyvelőbántalomra stb. mutató tünetnyek nincsen jelen, ha a mérnök úr különben egészségesnek érzi magát, ezen tünetnyek (mely nemcsak nem »lehetetlen«, de nem is nagy ritkaság) teljességgel nem nevezhető kórosnak és a testet nem fenyegeti veszélylyel, habár nem »normális«. Ha azonban minden embert szorosan megvizsgálánánk és megfigyelnénk, fogalmunk a »normális«-ról nagyon megváltoznék, a mennyiben azt tapasztalnánk, hogy sokkal több a kivétel, mint képzeljük.

DR. TURNOVSKY MÓR.

(61.) Nem tartozik éppen a legnagyobb ritkaságok közé, hogy valakinek — különösen a flegmatikusoknak — állandóan szokatlanul gyér a szív lüktetése, a nélkül, hogy az illető beteg volna, vagy hogy azon körülmény egymagában egészségét veszélyeztetné. Az a tény, hogy egyes esetekben perczenként csak 40 pulzusütést észleltek tökéletesen egészséges embereken,* mind öregeken mind fiatalokon, bizonyítja, hogy gyérből szívűködés egymagában nem okozhatja szervezetünknek kárát. Igaz, hogy a szívűködés közepes szaporasága a legtöbb egykoru embernél közel egyenlő, azonban sohasem oly szigorúan, mint a test hőmérséklete, melynek egy bizonyos állandó foka föltétlenül szükséges arra, hogy életműködéseink harmonikusan végbemehessenek. — Azonban a test hőmérséklete nem a szívűködés szaporaságától, hanem általában az oxidálódás mennyiségétől függ, s ez gyérből, de erőteljes szívűködés mellett, főleg pedig gyorsabb véráramlás esetén csak akkora lehet, mint mikor szaporábban, de gyengébben és lassúbb vérkeringést létesítve ver a szív. — A testhőmérséklet emelkedésével lépést tart a szívűködés szaporulata, mint a hogy ezt lázalkalmával tapasztaljuk, de megfordítva nem áll a dolog. Ugyanis a pulzus szaporasága igen változékony és midőn akár valamely kedélyizgalom, akár gyorsított testmozgás pl. tornázás közben szerfelelt szaporává (150 és még több perczenként)

* Ld. Landois : Physiologie 1881. 141. 1

válík érverésünk, korántsem emelkedik testünk hője lázas hőmérsékletté.

Vannak, bár nem számosan, betegségek, melyekben a szokottnál feltűnően gyérből szívűködést észlelhetni,* de ezen betegségek — mint pl. az elzsírosodott szív, némely szervi szívbaj, a sárgaság — mind oly természetűek, hogy a bennük szenvedők nem érezhetik magukat egészségeseknek. — Nincsen tehát okunk valakit normális közérzete mellett betegnek tartani csak azért, mert gyérből ver a szíve.

Hogy a gyérből szívűködés okát kimagyarázzuk, elégséges emlékezetünkbe idézni azon tényezőket, melyek a szívűködést szabályozzák. Tudjuk, hogy a szív bonyolódott idegrendszerrel bír, mely részint magában a szívizomban elhelyezett mozgató idegközpontokból, részint a bolygóidegnek (nervus vagus) egy nyultagybeli idegközpont uralma alatt álló és a szívűködést lassító, gátló idegrostjaiból, végül pedig az együttérző idegdúcok (ganglia sympathica) befolyása alatt álló és a szívűködést gyorsító idegekből (nervi accelerantes) áll. Föltéve, hogy ezen a szívűködést szabályozó idegrendszerben a fenförgő esetben akár a gyorsító idegek fogékonyasága valamivel gyengébb, akár pedig a gátló idegek valamivel ingerlékenyebbek volnának, az eredmény a szívűködés lassúbb ritmusa lenne. M. P.

* Guttman (Lehrbuch der klinisch. Untersuchungsmethoden. 1878. 254. l.) elzsírosodott szív egy esetében 28, Cornil pedig 14 érverést észlelt perczenként.

A Forgó Tőke pénztári kimutatása

1884. évi október végén.

Megnevezés	1883		1884		Megnevezés	1883		1884	
	frt.	kr.	frt.	kr.		frt.	kr.	frt.	kr.
Bevétel.					Kiadás.				
Pénztári maradék a megelőző évről	4058	92	3866	55	Alapítványúl íratott	2000	—	2000	—
Alapítványi és takarékpénztári kamatok	1376	28	1687	43	Természettud. Közlöny	6239	68	6306	53
Oklevelek díja	476	—	536	—	Népszerű előadások	514	—	515	—
Helybeli tagdíj a folyó évre	3978	—	4115	—	Füzetes Vállalat	777	61	781	58
Vidéki tagdíj a folyó évre	10141	70	10246	—	Könyvtár	1209	40	1118	32
Tagdíjhátrálékok	614	—	603	50	Oklevelek kiállítása	87	—	200	30
Előrefizetett tagdíjak	154	—	96	25	Kisebbs nyomtatványok	272	15	215	80
Eladott kiadványok	763	63	787	82	Irodai költség	122	88	87	42
Füzetes Vállalat	1260	60	1332	87	Házbér	1255	50	1255	50
Vegyések	43	03	16	98	Butorok és eszközök	84	65	84	30
Összesen	22866	16	23288	40	Fűtés világítás	204	73	257	63
					Postaköltség	139	26	212	16
					Vegyés	200	64	189	90
					Tiszti díjazás	3312	32	3359	53
					Szolgák fizetése	920	—	920	—
					Rendkívüli kiadás	244	—	1215	78
					Összesen	17583	82	18719	75

LEUTNER KÁROLY s. k., pénztárnok.

Creative Commons License Deed

Nevezd meg! - Így add tovább! 3.0 Unported (CC BY-SA 3.0)

Ez a [Legal Code \(Jogi változat, vagyis a teljes licenc\)](#) szövegének közérthető nyelven megfogalmazott kivonata.

[Figyelmeztetés](#)

A következőket teheted a művel:

szabadon másolhatod, terjesztheted, bemutathatod és előadhatod a művet

származékos műveket (feldolgozásokat) hozhatsz létre

kereskedelmi célra is felhasználhatod a művet

Az alábbi feltételekkel:

Nevezd meg! — A szerző vagy a jogosult által meghatározott módon fel kell tüntetned a műhöz kapcsolódó információkat (pl. a szerző nevét vagy álnévét, a Mű címét).

Így add tovább! — Ha megváltoztatod, átalakítod, feldolgozod ezt a művet, az így létrejött alkotást csak a jelenlegivel megegyező licenc alatt terjesztheted.

Az alábbiak figyelembevételével:

Engedélyezés — A szerzői jogok tulajdonosának engedélyével bármelyik fenti feltételtől [eltérhatsz](#).

Közkinccs — Where the work or any of its elements is in the [public domain](#) under applicable law, that status is in no way affected by the license.

Más jogok — A következő jogokat a licenc semmiben nem befolyásolja:

- Your fair dealing or [fair use](#) rights, or other applicable copyright exceptions and limitations;
- A szerző [személyhez fűződő](#) jogai
- Más személyeknek a művet vagy a mű használatát érintő jogai, mint például a [személyiségi jogok](#) vagy az adatvédelmi jogok.

- **Jelzés** — Bármilyen felhasználás vagy terjesztés esetén egyértelműen jelezned kell mások felé ezen mű licencfeltételeit.